

Asia C-547/19

**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä**

Jättämispäivä:

15.7.2019

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Înalta Curte de Casație și Justiție (Romania)

Ennakkoratkaisupyyntöpäätöksen tekemispäivä:

13.5.2019

Kantajat:

CY

Asociația ”Forumul Judecătorilor din România”

Vastaajat:

Inspekția Judiciară

Consiliul Superior al Magistraturii

Înalta Curte de Casație și Justiție

Pääasian kohde

Asociația Forumul Judecătorilor din România (”Romanian tuomareiden foorumi” -yhdistys) ja CY:n kanteet Consiliul Superior al Magistraturii (ylin tuomarineuvosto, jäljempänä CSM) Secția pentru judecători în materie disciplinară (jäljempänä kurinpitoasioita käsittelevä tuomarijaosto) 28.3.2018 antamasta määräyksestä, jossa on hylätty väliintulohakemus, jonka Forumul Judecătorilor din România -yhdistys oli tehnyt tukeakseen CY:tä, ja kanne, jonka CY oli nostanut saman kurinpitotuomioistuimen 2.4.2018 antamasta päätöksestä, jossa on hyväksytty Inspekția Judiciară (tuomioistuinten tarkastusyksikkö) häntä vastaan nostama kurinpitokanne ja määrätty hänelle kurinpitoseuraamuksena virasta erottaminen.

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeusperusta

SEUT 267 artiklan nojalla pyydetään tulkitsemaan SEU 2 artiklaa, SEU 19 artiklan 1 kohtaa ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklaa.

Ennakkoratkaisukysymys

Onko Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklaa ja 19 artiklan 1 kohtaa sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklaa tulkittava siten, että ne ovat esteenä perustuslakituomioistuimen (joka ei kansallisen oikeuden mukaan ole tuomioistuin) puuttumiselle siihen, miten ylimmän oikeusasteen tuomioistuin on tulkinnut ja soveltanut perustuslakia alemman tasoista lainsäädäntöä ratkaisukokoonpanojen muodostamiseen?

Unionin oikeussäännöt, joihin viitataan

SEU 2 artikla ja SEU 19 artiklan 1 kohta

Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artikla

Kansalliset oikeussäännöt, joihin viitataan

Romanian perustuslaki (Constituția României), V osasto, jonka otsikko on ”Curtea Constituțională” (Perustuslakituomioistuin) (142–147 §), ja III osaston, jonka otsikko on ”Autoritățile publice” (Viranomaiset), VI luvun, jonka otsikko on ”Autoritatea judecătorească” (Lainkäyttövalta), 1 jakso (124–126 §)

Ylimmästä tuomarineuvostosta annettu laki nro 317/2004 (Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii), uudelleenjulkaisu Monitorul Oficial al României, osa I, nro 628, 1.9.2012, sellaisena kuin se on myöhemmin muutettuna ja täydennettynä, 1, 3 ja 37–39 §, joissa säädetään, että CSM takaa lainkäytön riippumattomuuden, ja vahvistetaan CSM:n rakenne ja tehtävät

Tuomarien ja syyttäjien ohjesäännöstä annettu laki nro 303/2004 (Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor), uudelleenjulkaisu Monitorul Oficial al României, osa I, nro 826, 13.9.2005, sellaisena kuin se on myöhemmin muutettuna ja täydennettynä,

- 98 §, jossa säädetään, että tuomarit ja syyttäjät vastaavat virkavelvollisuuksien rikkomisesta ja oikeuden arvovallan vaarantavista teoista kurinpidollisesti;
- 99 §:n o alakohta, jonka mukaan asioiden sattumanvaraista jakamista koskevien säännösten noudattamatta jättäminen on kurinpitovirhe;
- 100 §, jonka e alakohdassa säädetään niiden kurinpitoseuraamusten joukossa, joita voidaan määrätä tuomareille ja syyttäjille, virasta erottaminen;
- 101 §, jossa säädetään, että CSM:n jaostot määräävät 100 §:ssä säädetyt seuraamukset.

Oikeuslaitoksen organisaatiosta annettu laki nro 304/2004 (Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară), uudelleenjulkaisu Monitorul Oficial al

României, osa I, nro 827, 13.9.2005, sellaisena kuin se on myöhemmin muutettuna ja täydennettynä,

- 29 §, jossa säädetään Înalta Curte de Casație și Justiției (ylin tuomioistuin, jäljempänä ICCJ) Colegiul de conducere (jäljempänä ohjausneuvosto) tehtävistä, joihin kuuluu Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă (organisaatiota ja hallinnollista toimintaa koskeva säännöstö) hyväksyminen;
- 32 ja 33 §, jotka koskevat viiden tuomarin jaostoja, sellaisina kuin säännökset ovat myöhemmin muutettuina, ja joita ennakoratkaisua pyytänyt tuomioistuin analysoi ennakoratkaisupyyntöön perusteita koskevassa kohdassa.

ICCJ:n organisaatiota ja hallinnollista toimintaa koskeva säännöstö (Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a ICCJ), uudelleenjulkaisu Monitorul Oficial al României, osa I, nro 1 076, 30.11.2005, sellaisena kuin se on myöhemmin muutettuna ja täydennettynä, 28 ja 29 §, jotka koskevat viiden tuomarin jaostoja ja menettelyä tuomareiden nimeämiseksi niihin

Romanian Curtea Constituționalăn päätös nro 685, 7.11.2018, julkaistu Monitorul Oficial al Românieissa (osa I, nro 1 021, 29.11.2018).

Yhteenveto tosiseikoista ja menettelystä pääasiassa

- 1 CSM:n kurinpitoasioita käsittelevä tuomarijaosto hyväksyi 2.4.2018 antamallaan päätöksellä kurinpitokanteen, jonka Inspekția Judiciară oli kohdistanut Curtea de Apel Bucureștin (Bukarestin ylioikeus) tuomariin CY:hyn sen johdosta, että tämä oli syyllistynyt lain nro 303/2004 99 §:n o alakohdassa säädettyyn kurinpitorikkomukseen, ja määräsi hänelle seuraamukseksi virasta erottamisen.
- 2 Kurinpitotuomioistuin katsoi, että CY, joka oli 22.1.2016 pidetyssä istunnossa, kun hänet oli nimetty osallistumaan erään asian istuntoon ratkaisukokoonpanossa, vaikka vakinainen tuomari oli aloittanut kyseisen asian tutkinnan 30.10.2015

pidetyssä istunnossa (niin että syytettyjä oli kuultu ja todisteiden hankkiminen oli sallittu), sallinut lisäistunnon pitämisen ja siten lainvastaisesti viivyttänyt asian ratkaisua, määrännyt näytön täydentämisestä, oikeudellisen luonnehdinnan muuttamisesta, syytettyjen ja todistajien lisälausuntojen vastaanottamisesta, sallinut suullisen käsittelyn ja lopuksi antanut ensimmäisenä oikeusasteena tuomion, oli syyllistynyt lain nro 303/2004 99 §:n o alakohdassa säädettyyn kurinpitotorikkomukseen, koska asioiden sattumanvaraista jakamista koskevia säännöksiä oli rikottu törkeästi.

- 3 Kurinpitotuomioistuin jätti 28.3.2018 antamassaan määräyksessä tutkittavaksi ottamisen edellytysten puuttumisen vuoksi tutkimatta liitännäisen väliintulohakemuksen, jonka Forumul Judecătorilor din România -yhdistys oli tehnyt tukeakseen asiassa CY:tä, koska kurinpitotuomioistuin katsoi, ettei ollut näytetty toteen jo syntyneen ja edelleen olemassa olevan intressin olemassaoloa.
- 4 Forumul Judecătorilor din România -yhdistys ja CY ovat valittaneet 28.3.2018 annetusta määräyksestä, ja CY on valittanut 2.4.2018 annetusta päätöksestä; ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ICCJ on yhdistänyt nämä valitukset.
- 5 Curtea Constituțională 7.11.2018 antamassa päätöksessä nro 685 (jäljempänä päätös nro 685/2018) hyväksyttiin Romanian hallituksen pääministerin kanne ja todettiin, että parlamentin ja ICCJ:n välillä on perustuslaillinen oikeudellinen ristiriita, joka johtuu päätöksistä, joita ICCJ:n ohjausneuvosto on tehnyt päätöksestä nro 3/2014 alkaen ja joiden mukaisesti viiden tuomarin kokoonpanojen viidestä tuomarista on nimetty arpomalla vain neljä, mikä on vastoin lain nro 304/2004, sellaisena kuin se on muutettuna ja täydennettynä lailla nro 255/2013 (Legea n. 255/2013), 32 §:ää. Päätöksessä nro 685/2018 määrättiin, että ICCJ:n on mahdollisimman pian nimettävä kaikki viiden tuomarin kokoonpanojen jäsenet arpomalla.
- 6 Tämän päätöksen jälkeen ja ICCJ:n ohjausneuvoston 8.11.2018 tekemän päätöksen nro 137 nojalla 9.11.2018 nimettiin arpomalla viiden tuomarin kokoonpanojen jäsenet vuodeksi 2018.

- 7 Sen jälkeen kun päätös nro 685/2018 julkaistiin 29.11.2018, CSM:n tuomarijaoston 5.12.2018 antamalla päätöksellä nro 1367 annettiin määräykset, joilla ”taataan [päätöksessä nro 685/2018] esitettyjen vaatimusten noudattaminen”.
- 8 CSM:n tuomarijaoston 5.12.2018 antaman päätöksen nro 1367 noudattamiseksi kokoonpano, jonka käsiteltäväksi asia oli annettu ja joka oli muodostettu ICCJ:n ohjausneuvoston 8.11.2018 antaman päätöksen nro 137 mukaisesti, määräsi 10.12.2018 antamassaan määräyksessä, että asia poistetaan rekisteristä, jotta se jaettaisiin sattumanvaraisesti kokoonpanolle, joka muodostetaan arvonnalla niiden sääntöjen mukaisesti, jotka CSM on hyväksynyt edellä mainitussa päätöksessä.
- 9 ICCJ:n istuntopaikassa järjestettiin 13.12.2018 arvonta, jotta viiden tuomarin kokoonpanojen jäsenet nimettäisiin vuodelle 2018 CSM:n tuomarijaoston 5.12.2018 antaman päätöksen nro 1367 mukaisesti, ja nyt käsiteltävän asian asiakirja-aineisto jaettiin siten sattumanvaraisesti viiden tuomarin kokoonpanoon – siviiliasioita käsittelevään 3. kokoonpanoon – 2018 (ennakkoratkaisua pyytävä kokoonpano).
- 10 Kantaja CY on yhdistetyissä asioissa väittänyt, että ratkaisukokoonpanot on muodostettu lainvastaisesti (koska asiakirja-aineisto olisi pitänyt siirtää vuodelle 2019 muodostetulle ratkaisukokoonpanolle), että CSM:n tuomarijaoston 5.12.2018 antama päätös nro 1367 ja 19.12.2018 antama päätös nro 1535 sekä ICCJ:n ohjausneuvoston päätökset nro 2/2019, nro 157/2018 ja nro 153/2018 ovat lainvastaisia, että vastaajan Inspeçtia Judiciarăn edustus on lainvastainen ja että lain nro 304/2004 32 §:n säännökset ja hallituksen asetus nro 77/2018 (Ordonanța Guvernului nr. 77/2018) ovat lainvastaisia.
- 11 Kantaja CY liitti 11.2.2019 asiakirja-aineistoon pyynnön, että unionin tuomioistuimelle esitettäisiin ennakkoratkaisupyyntö.

Pääasian asianosaisten keskeiset perustelut

- 12 CY väittää, että Curtea Constituțională on ylittänyt toimivaltansa ja siten rikkonut CY:n oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin. Jos Curtea Constituțională ei olisi puuttunut ylimmän oikeusasteen tuomioistuimen toimintaan, ratkaisukokoonpanon jatkuvuuden periaatetta ei olisi loukattu ja asia olisi jaettu oikein johonkin niistä viiden tuomarin kokoonpanoista, jotka oli lain nro 304/2004 32 § :n mukaisesti muodostettu vuonna 2019.
- 13 Lisäksi kansallinen lainsäätävä on säätänyt lain nro 304/2004 muuttamisesta annetulla lailla nro 207/2018 (Legea n. 207/2018), että kokoonpanoihin, joiden käsiteltävänä on tuomareiden vastuuta koskevia asioita, kuuluu vain tähän alaan erikoistuneita tuomareita. Tuomareiden, jotka eivät ole erikoistuneet tuomareiden vastuuseen, osallistumisella rikotaan lain säännöksiä, mistä seuraa, että muodostetaan tuomioistuin, joka ei ole laissa säädettyjen takeiden mukainen.
- 14 Joukossa CSM:n hallintopäätöksiä on päätetty yhtäältä, että muodostetaan kolme viiden tuomarin kokoonpanoa, ja toisaalta, että 13.12.2018 arvottujen kokoonpanojen olemassaoloa jatketaan myös vuonna 2019, vaikka kansallisessa lainsäädännössä säädetään, että kuluvan vuoden osalta viiden tuomarin kokoonpanot arvotaan vuoden alussa. Ratkaisukokoonpanon toiminnan jatkamisella laissa säädetyn aikarajan yli rikotaan [Euroopan ihmisoikeus]sopimuksen 6 artiklan 1 kappaletta ja siten perusoikeuskirjan 47 artiklaa, mikä vaikuttaa SEU 2 artiklaan.
- 15 Kun CSM, joka on hallintoelin, on määrännyt ylimmän oikeusasteen tuomioistuimen käyttäytymään tietyllä tavalla, se on rikkonut oikeusvaltioperiaatteita ja vaarantanut lainkäytön riippumattomuuden ja puolueettomuuden, joita lailla perustetun tuomioistuimen on aina noudatettava.

Yhteenveto ennakkoratkaisupyynnön perusteista

- 16 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin esittää ennakkoratkaisupyynnön perusteiden johdannossa selvityksen siitä, miten viiden tuomarin kokoonpanoja koskevat lain säännökset ovat kehittyneet.
- 17 Viiden tuomarin kokoonpanoista on ensimmäisen kerran säädetty kansallisessa lainsäädännössä laissa nro 202/2010 (Legea n. 202/2010), jolla on muutettu lain nro 304/2004 32 ja 33 §:ää. Tällaiset rikosasioita ja muita kuin rikosasioita käsittelevät kokoonpanot on järjestetty erikseen ICCJ:n jaostojen osalta, ja ne toimivat ylimmän oikeusasteen tuomioistuimessa tuomioistuinvalvontaa harjoittavana tuomioistuimena. ICCJ:n presidentti nimesi kokoonpanon jäsenet kunkin vuoden alussa, ja kokoonpanojen johtajana toimi ICCJ:n presidentti, varapresidentti tai joku jaoston puheenjohtajista.
- 18 ICCJ:n ohjausneuvosto hyväksyi 25.11.2010 antamallaan päätöksellä nro 24 ICCJ:n organisaatiota ja hallinnollista toimintaa koskevan säännösten ja asetti säännön, jonka mukaan viiden tuomarin kokoonpanojen neljää muuta jäsentä puheenjohtajaa lukuun ottamatta ei nimetä harkinnanvaraisesti vaan sattumanvaraisesti arvonnalla.
- 19 Lailla nro 255/2013 on muutettu oikeuslaitoksen organisaatiosta annetun lain nro 304/2004 32 §:ää siten, että viiden tuomarin kokoonpanon jäsenten arvontaa koskeva sääntö vahvistetaan lain tasolla.
- 20 Koska lain nro 304/2004 32 §:n 5 momentin, jonka mukaan ”viiden tuomarin kokoonpanon puheenjohtajana on tilanteen mukaan [ICCJ:n] presidentti tai varapresidentti, jos hän 4 momentissa tarkoitettuun tavoin kuuluu kokoonpanoon, rikosjaoston puheenjohtaja tai iältään vanhin jäsen”, ja 33 §:n 1 momentin, jossa säädetään, että ”[ICCJ:n] presidentti tai hänen poissa ollessaan varapresidentti on yhdistettyjen jaostojen, viiden tuomarin kokoonpanon ja jaostoissa kunkin kokoonpanon puheenjohtaja, kun hän osallistuu asian ratkaisemiseen”, välillä on ilmeisiä eroavaisuuksia, ICCJ:n ohjausneuvosto antoi 28.1.2014 ICCJ:n

organisaatiota ja hallinnollista toimintaa koskevan säännösten muuttamista ja täydentämistä koskevan päätöksen nro 3, jossa määrättiin, että *viiden tuomarin kokoonpanojen puheenjohtajana on tilanteen mukaan presidentti, varapresidentti, rikosjaoston puheenjohtaja tai iältään vanhin jäsen* ja että tällaisten kokoonpanojen osalta arvonta koskee vain neljää muuta jäsentä.

- 21 Lailla nro 207/2018, jolla on muutettu lain nro 304/2004 32 §:ää, on pysytetty sääntö, jonka mukaan ICCJ:n ohjausneuvosto hyväksyy kunkin vuoden alussa viiden tuomarin kokoonpanojen määrän ja kokoonpanon, ja poistettu aikaisemmat epätäsmällisyydet säätämällä, että arvonnasta on koskettava kaikkia viiden tuomarin kokoonpanon jäseniä.
- 22 Tämän lainsäädäntömuutoksen jälkeen ICCJ:n ohjausneuvosto antoi 4.9.2018 päätöksen nro 89/2018 todeten, että ”*kun analysoidaan lain nro 304/2004 – – 32 §:n säännöksiä, jotka koskevat pääasiallisesti viiden tuomarin kokoonpanojen toimintaa, todetaan, että uuden lain säännökset ovat organisointia koskevia sääntöjä, jotka koskevat erityissääntelyn kohteena olevia ratkaisukokoonpanoja, jotka muodostetaan ”kunkin vuoden alussa”, ja joita siirtymäsäännösten puuttuessa sovelletaan 1.1.2019 alkaen*”.
- 23 Tässä tilanteessa Curtea Constituțională, jonka käsiteltäväksi Romanian hallituksen pääministeri oli saattanut asian 2.10.2018, antoi päätöksen nro 685/2018, jossa määrättiin muun muassa, että ”*kun otetaan huomioon [ICCJ:n] ohjausneuvostoon kohdistama käyttäytyminen, joka on perustuslain kannalta rangaistavaa ja joka ei ole luonteeltaan sellaista, että se antaisi takeet viiden tuomarin kokoonpanojen toimintaa koskevan oikeussäännösten palauttamisesta ennalleen oikealla tavalla, [CSM:n] tuomarijaosto on perustuslaillisten ja oikeudellisten – – valtaoikeuksiensa perusteella velvollinen yksilöimään periaatteellisen tason ratkaisut, siltä osin kuin on kysymys laissa säädetyistä ratkaisukokoonpanojen muodostamisesta, ja takaamaan niiden täytäntöönpanon*”.
- 24 Tämän päätöksen jälkeen CSM on antanut 5.12.2018 päätöksen nro 1367 ja 19.12.2018 päätöksen nro 1535. ICCJ on näiden päätösten nojalla arponut uudet

ratkaisukokoonpanot vuodelle 2018, ja näiden toiminta on siitä huolimatta, ettei jaettujen asioiden osalta ole vuoden 2018 loppuun mennessä määrätty mistään toimenpiteistä, jatkunut myös vuonna 2019, koska on hylätty ylimmän oikeusasteen tuomioistuimen tuohon ajankohtaan saakka olemassa ollut oikeuskäytäntö, jonka mukaan siinä tapauksessa, ettei ratkaisukokoonpano ole vuodeksi vahvistetussa kokoonpanossaan tietyssä asiassa määrännyt vuoden loppuun mennessä mistään toimenpiteistä, ratkaisukokoonpanon kokoonpanoa muutetaan ja asia osoitetaan uudelle kalenterivuodelle arvotuille tuomareille.

- 25 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että käsiteltävässä asiassa nousee esiin useita ongelmia sen osalta, onko Curtea Constituțională asiaan puuttuminen yhteensopivaa SEU 2 artiklan ja SEU 19 artiklan sekä perusoikeuskirjan 47 artiklan kanssa.
- 26 Ensimmäinen ongelma on Curtea Constituțională:n asema ja sen paikka valtion viranomaisten järjestelmässä. Curtea Constituțională ei nimittäin ole tuomioistuin, koska se ei ole osa oikeuslaitosta, ja sen jäseniä nimitettäessä poliittisella tekijällä on tärkeä osa, koska Romanian perustuslain 142 §:n 3 momentissa säädetään, että *Curtea Constituțională* yhdeksän jäsentä nimitetään niin, että ”*edustajainhuone, senaatti ja Romanian presidentti nimittävät kukin kolme tuomaria*”. Lainsäädäntövalta on näin ollen nimittänyt kuusi jäsentä toimielimeen, jonka on täytynyt lausua tuomiovallan ja lainsäädäntövallan välisen perustuslaillisen ristiriidan olemassaolosta, kun taas tuomiovalta ei ole millään tavalla osallistunut ristiriidan ratkaisseen viranomaisen muodostamiseen.
- 27 Toinen ongelma, joka on noussut esiin lainsäädäntövallan kanssa olevan perustuslaillisen oikeudellisen ristiriidan toteamista koskevassa menettelyssä, koskee henkilöitä, jotka voivat käynnistää tällaisen menettelyn. Romanian perustuslain 146 §:n d alakohdan mukaan menettely käynnistetään pyynnöstä, jonka voivat esittää vain Romanian presidentti, jompikumpi parlamentin kahden kamarin puhemiehistä, pääministeri tai CSM:n presidentti.

- 28 Kun otetaan huomioon, että toimen lainvaisuuden ja lainsäädäntövallan kanssa olevan perustuslaillisen ristiriidan välinen ero on erittäin horjuva, on olemassa perusteet sille, että rajatulle oikeussubjektien ryhmälle luodaan hallinto-oikeudellinen oikeussuojakeino tai muutoksenhakukeinoja, jotka vastaavat niitä, joista on säädetty tuomioistuinten osalta.
- 29 Voidaan väittää, että käsiteltävässä asiassa on kyse viranomaisista, jotka tavoittelevat yleistä etua, mutta toisaalta todetaan, että kanneoikeuden haltijat ovat CSM:n presidenttiä lukuun ottamatta poliittisia toimijoita. Kun tämä näkökohta yhdistetään poliittiseen sekaantumiseen Curtea Constituțională:n jäsenten nimittämiseen, luodaan edellytykset sille, että tällaista heikkoa kohtaa hyödynnetään lainkäyttöön puuttumiseksi poliittisissa tarkoituksissa tai joidenkin poliittisesti vaikutusvaltaisten henkilöiden intressissä. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin muistuttaa tässä yhteydessä, että pääministerin asiaan puuttuminen, joka konkretisoitui päätöksessä nro 685/2018, tapahtui ajankohtana, jona edustajainhuoneen puhemies, joka hoiti myös hallituspuolueen puheenjohtajan tehtävää, oli syytettynä rikosoikeudenkäynnissä, joka oli kirjattu rikosasioita käsittelemään perustetun viiden tuomarin kokoonpanon rekisteriin.
- 30 Kolmas ongelma liittyy toimen/asiaan puuttumisen ”lainvastaisuuden” ja tuomiovallan ja lainsäädäntövallan välisen ”perustuslaillisen ristiriidan” eroon. ”Tuomiovallan ja lainsäädäntövallan välinen ”perustuslaillinen oikeudellinen ristiriita”, jota ei ole määritelty perustuslaissa tai lainsäädännössä,” edellyttää Curtea Constituțională:n oikeuskäytännön mukaan konkreettisia toimia tai tekoja, joilla yksi tai useampi viranomainen ottaa itselleen valtuuksia, tehtäviä tai toimivaltuuksia, jotka perustuslain mukaan kuuluvat toisille viranomaisille, tai viranomaisten laiminlyöntiä, joka muodostuu toimivallan puuttumisen toteamisesta tai kieltäytymisestä toteuttaa tiettyjä niiden velvollisuuksiin kuuluvia toimia.
- 31 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pitää ongelmallisena tapaa, jolla näitä yleisluonteisia näkökohtia sovelletaan lainsäädäntövallan kanssa olevaan

perustuslailliseen oikeudelliseen ristiriitaan. Kun tuomioistuimet hoitavat lainkäyttö- tai hallintotehtäväänsä, niitä pyydetään jatkuvasti tulkitsemaan ja soveltamaan lainsäätäjän antamia säädöksiä. Tuomioistuinten tulkinnan ja lainsäätäjän tahdon vastaavuuden puuttuminen muodostaa kuitenkin ”lainvastaisuuden” käsitteen sisällön. Lain kanssa ristiriidassa oleva tuomioistuimen päätös on lainvastainen päätös ja lain kanssa ristiriidassa oleva hallintotoimi on lainvastainen toimi eikä ”lainsäädäntövallan kanssa olevan perustuslaillisen oikeudellisen ristiriidan” ilmaus. Tällaisissa tapauksissa korjauskeinot ovat muutoksenhakukeinojen käyttäminen tai tapauksen mukaan hallintokanteen nostaminen.

- 32 Curtea Constituțională arvostelee ICCJ:tä siitä, että sekä päätöksen nro 3/2014 antamisajankohtana että päätöksen nro 89/2018 antamisajankohtana ohjausneuvosto otti itselleen tulkintatehtäviä, jotka kuuluvat lainkäyttötoimintaan, eli tehtäviä, jotka kuuluvat ratkaisukokoonpanoille, ja se riitauttaa myös sen, että ohjausneuvoston lain säännöksistä esittämä tulkinta oli lainsäätäjän tahdon vastainen. Curtea Constituționalăn mukaan tällainen toimintatapa merkitsee, että ylimmän oikeusasteen tuomioistuin on syyllistynyt väärinkäyttöön.
- 33 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että yhtäältä on vaikea ymmärtää arviointia, jonka mukaan ohjausneuvosto on ottanut itselleen ratkaisukokoonpanoille kuuluvia tulkintatehtäviä. On ilmeistä, että kun otetaan huomioon, että ohjausneuvostolla oli viiden tuomarin kokoonpanoja muodostettaessa lain perusteella tehtäviä, tällainen tehtävä voitiin suorittaa ainoastaan relevanttien oikeussääntöjen tulkinnan perusteella. Lain nro 304/2004 32 §:n tulkintaa ei ollut mahdollista jättää ratkaisukokoonpanojen harkintavaltaan, koska kronologisesti oli välttämätöntä ensin muodostaa nämä kokoonpanot, ja tämä tehtävä kuului ohjausneuvostolle.
- 34 Ohjausneuvostolla ei objektiivisesti ollut mahdollisuutta valita, tulkitseeko se lain nro 304/2004 32 §:n säännöksiä, vaan sillä oli ainoastaan mahdollisuus valita tämän lakitekstin eri tulkintojen välillä.

- 35 Siltä osin kuin on kyse tulkinnasta, jonka ohjausneuvosto on valinnut päätöksen nro 3/2014 osalta, ei voida kiistää, että 32 §:n 5 momentti on lain nro 255/2013 mukaisessa versiossaan epätäsmällinen, eikä sen kirjaimellista tulkintaa voitu puoltaa, koska se olisi saanut aikaan eriytetyn järjestelmän yhtäältä ICCJ:n presidentin ja varapresidentin tilanteiden välille ja toisaalta rikosjaoston puheenjohtajan ja iältään vanhimman tuomarin tilanteiden välille. Se, että tilanteessa, jossa oikeussääntö ei ollut selvä ja se edellytti ristiriitaisten säännösten yhteensovittamista, ylimmän oikeusasteen tuomioistuin ohjausneuvoston välityksellä valitsi säilyttävän tulkinnan, jossa annettiin etusija sellaiselle lain merkitykselle, joka vastaa aikaisempaa lainsäädännöllistä ratkaisua kaikkein lähimmin, ei voi merkitä lainsäätäjän tahdon kumoamiseen tähtäävää tahallista tointa.
- 36 Curtea Constituțională ei toisaalta ole tehnyt muuta kuin vastustanut ylimmän oikeusasteen tuomioistuimen esittämää tulkintaa omalla ratkaisullaan lain sisällöltään epäselvien säännösten yhdenmukaistamiseksi niin, että täsmennys, jonka lainsäätäjä oli tehnyt vain ICCJ:n presidentin ja varapresidentin osalta, ulotetaan koskemaan myös rikosjaoston puheenjohtajaa.
- 37 Todettuaan, että Curtea Constituționalăn hyväksymä lain nro 304/2004 32 §:n, sellaisena kuin se on voimassa lain nro 207/2018 antamisen jälkeen, tulkinta ei ole itsestään selvä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tähdentää, ettei ole mitään seikkaa, joka saisi ajattelemaan, että ylimmän oikeusasteen tuomioistuimella olisi ”voimakas asenne” ja että lainsäätäjän tahtoon kohdistuisi ”järjestelmällistä vastustusta”. Pelkästään sitä, että tilanteessa, jossa lainsäätäjä ei ole neljään vuoteen ryhtynyt toimenpiteisiin selventääkseen omaan tahtoaan, ylimmän oikeusasteen tuomioistuin on toiminut alkuperäistä tulkintaa johdonmukaisesti noudattaen, ei voida sekoittaa lainsäätäjän tahdon *järjestelmällistä* vastustamista merkitsevään asenteeseen.
- 38 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin esittää nämä täsmennykset sen vuoksi, että Curtea Constituțională on perustanut lainvastaisuuden ja lainsäädäntövallan

kanssa olevan perustuslaillisen ristiriidan välisen eron olettamaan, että lainsäätäjän tahtoa on rikottu tahallisesti ja järjestelmällisesti. Curtea Constituțională mainitsee ”[ICCJ:n] järjestelmällisen kiinnittymisen perusolettamiin, jotka ovat valtiiovallan jakoa koskevan periaatteen vastaisia”.

- 39 Ennakkoratkaisupyyntöillä unionin tuomioistuinta pyydetään ensisijaisesti tulkitsemaan SEU 2 artiklan taustalla olevaa ”oikeusvaltion” käsitettä SEU 19 artiklan ja perusoikeuskirjan 47 artiklan kannalta, niin että tässä tulkinnassa vahvistetaan, voidaanko tämän tapauksen kaltaisessa tilanteessa jäsenvaltion ylimmän oikeusasteen tuomioistuimen toimintaa valvoa ja voidaanko siitä määrätä seuraamuksia Romanian Curtea Constituționalăn kaltaisen elimen asiaan puuttumisella.
- 40 Kun otetaan huomioon, että Curtea Constituțională on siitä huolimatta, ettei se ole osa tuomioistuinjärjestelmää eikä sillä ole lainkäyttötehtäviä, määrännyt ICCJ:lle lain perusteella kuuluneiden toimivaltuuksien siirrosta tuomioistuimelta CSM:lle, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa lisäksi, että mielivaltaisella asiaan puuttumisella, jolla toteutetaan ICCJ:n toiminnan lainmukaisuuden valvonta, joka korvaa lainmukaiset tuomioistuinmenettelyt (hallintokanteet, kanteiden yhteydessä esitetyt prosessiväitteet jne.), voi olla kielteinen vaikutus paitsi tuomioistuimen riippumattomuuteen myös oikeusvaltion perusteisiin sen merkityssisällön perusteella, jonka Euroopan unionin tuomioistuin antaa tälle SEU 2 artiklan taustalla olevalle käsitteelle.